

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ ПОКАЗНИКІВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Думка про достовірність бухгалтерської звітності – думка аудитора, що виражає оцінку правильності складання особою, що підлягає аудиту, бухгалтерської звітності за встановленими формами і її відповідність вимогам чинного законодавства України про бухгалтерський облік.

Підготовка достовірної бухгалтерської звітності – одне з основних завдань керівництва господарюючого суб'єкта. Наявність аудиторського висновку про бухгалтерську звітність не перекладає відповідальності за її підготовку на аудитора. Разом з тим на аудитора покладається відповідальність за формування об'єктивної думки про ступінь достовірності поданої звітності і складання відповідного висновку, що повинно служити орієнтиром для користувачів бухгалтерської звітності при визначенні ступеню об'єктивності поданих у звітності даних і попереджувати про існуючі і ймовірні відхилення в цій звітності.

Таким чином метою аудиту фінансової звітності є надання аудитором висновку про те, чи відповідає фінансова звітність в усіх суттєвих аспектах стандартам, які регламентують порядок підготовки і представлення фінансових звітів. За результатами аудиту складається аудиторський висновок про реальний фінансовий стан суб'єкта господарювання.

Думка аудитора про достовірність або недостовірність бухгалтерської звітності повинна базуватися на зібраних в ході аудиту необхідних і достатніх підтвердженнях. При цьому збір і аналіз аудиторських підтверджень повинен здійснюватись на систематизованій основі, обґрунтовуючи впевненість аудитора щодо складеного висновку відносно достовірності бухгалтерської звітності, яка перевіряється.

Завданнями аудиту фінансової звітності є:

- дослідити достовірність та відповідність записів звітності даним Головної книги та реєстрів аналітичного обліку;
- прослідкувати за своєчасністю подання бухгалтерської звітності до відповідних державних органів;
- вивчити взаємоузгодженість показників звітності підприємства;

- порівняти дані річної фінансової звітності з даними квартальної і поточної фінансової звітності;
- оцінити можливість постійного функціонування підприємства;
- оцінити вплив подій, що відбулися, на фінансову звітність та їх відображення в звітності.
- При проведенні аудиту фінансової звітності вивчаються такі питання:
 - чи наявні документи про реєстрацію підприємства як платника податків;
 - чи дотримуються терміни подання звітності податковим органам, і управління статистики, органам управління спеціальними позабюджетними і фондами тощо;
 - чи правильно відображені дані в поточному бухгалтерському обліку і чи внесені зміни, виправлення до фінансової звітності.

Аудитор при проведенні аудиту фінансової звітності підприємства повинен перевіряти достовірність початкових та порівняльних показників цієї звітності. При цьому слід враховувати, що початкові та порівняльні показники повинні відображати результати фінансово-господарської діяльності підприємства за попередній період, а також, свідчити про постійність його облікової політики в звітному та попередньому періодах.

Предметом аудиту фінансової звітності є встановлення відображення у звітності в усіх суттєвих аспектах реального фінансового стану підприємства, взаємозв'язку та несуперечності показників окремих форм звітності, відповідності фінансової звітності вимогам Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та П(С)БО; розкриття у звітності підприємства усіх суттєвих аспектів облікової політики.

Об'єктами вивчення є квартальна та (або) річна бухгалтерська звітність, склад та форми якої затверджені чинним законодавством у періоді, який перевіряється, Головна книга, реєстри бухгалтерського обліку.

Аудиторська фірма при проведенні первинного аудиту повинна отримати достатній обсяг аудиторських підтверджень, щоб впевнитися у наступному:

- початкові і порівняльні показники фінансової звітності, яка перевіряється, не містять суттєвих викривлень;
- кінцеві і порівняльні показники фінансової звітності попереднього звітного періоду відповідним чином перенесені на початок звітного періоду, що перевіряється;

- результати початкових і порівняльних показників фінансової звітності відповідним чином розкриті в поясненнях до фінансової звітності, яка перевіряється;
- облікова політика економічного суб'єкта, який перевіряється, застосовується на постійній основі тощо.
- При цьому аудиторська фірма зобов'язана проаналізувати:
- суттєвість початкових і порівняльних показників фінансової звітності;
- величину ризику можливих викривлень фінансової звітності в попередньому звітному періоді;
- облікову політику економічного суб'єкта;
- аудиторський висновок фінансової звітності у разі проведення аудиту звітності господарюючого суб'єкта попередньою аудиторською фірмою (аудитором).

Для виконання вимог, які пред'являються до проведення первинного аудиту початкових і порівняльних показників фінансової звітності, аудитор може використовувати різні процедури.

При проведенні аудиту стану звітності доцільно вивчати такі питання:

- чи наявні документи про реєстрацію підприємства як платника податків;
- чи дотримуються терміни здачі звітності податковим органам, управлінню статистики, органам управління спеціальними позабюджетними фондами;
- чи є достовірною бухгалтерська, статистична і податкова звітність;
- чи правильно відображені в поточному бухгалтерському обліку і, чи внесені зміни, виправлення до податкової звітності.

Під час перевірки фінансової звітності застосовуються прийоми документального контролю. Звітність при цьому підлягає перевірці за формою, аналітичній перевірці і перевірці за змістом.

Перед безпосередньою перевіркою фінансових звітів необхідно встановити строки (дати), які мають пряме відношення до фінансової звітності.

Основними строками (датами) в аудиторській перевірці річної бухгалтерської звітності є:

- 1) дата календарного закінчення звітного фінансового року, фінансову звітність за який буде досліджувати аудитор;
- 2) дата складання та надання фінансової звітності – дата, коли повністю завершено формування всіх звітних форм, ув'язування всіх звітних показників, складання приміток до річної бухгалтерської звітності, оформлення усіх необхідних додатків до нього.

Фінансова звітність повинна бути затверджена підписами керівника і головного бухгалтера підприємства і обов'язково датується;

3) дата початку аудиторської перевірки річної фінансової звітності – дата початку збору аудиторських підтверджень, які підтверджують достовірність річної фінансової звітності;

4) дата складання аудиторського висновку – дата, після якої припиняються всі дослідження матеріалів, пов'язаних з аудитом, і формування нових підтверджень. До цієї дати аудитор має повністю оформити і передати клієнту аналітичну частину аудиторського висновку;

5) дата підписання аудиторського висновку – дата, після якої до річної фінансової звітності клієнт не може вносити зміни без узгодження з аудитором;

6) дата надання річної бухгалтерської звітності – дата, не пізніше якої господарюючий суб'єкт зобов'язаний надати бухгалтерську звітність власникам (акціонерам), а також територіальним органам державної статистики за місцем його реєстрації.

7) дата затвердження річної фінансової звітності радою акціонерного товариства – дата, не пізніше якої річний звіт акціонерних товариств підлягає попередньому затвердженню до дати проведення загальних зборів акціонерів;

8) дата затвердження річної фінансової звітності загальними зборами акціонерів – дата, не пізніше якої згідно з установчими документами відкритого акціонерного товариства мають бути проведені загальні збори акціонерів.

9) дата публікації річної фінансової звітності – дата, не пізніше якої відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» річна бухгалтерська звітність підлягає обов'язковій публікації в газетах та журналах, доступних для користувачів фінансової звітності.

На завершальному етапі діями аудитора при проведенні перевірки фінансової звітності є:

- зведення даних про відхилення у наданих формах фінансової звітності;
- аналіз відхилень з позиції прийнятого рівня суттєвості;
- з'ясування змісту протоколів зборів після дати балансу на предмет вивчення подій після дати балансу;
- формування висновку про достовірність наданої звітності.

Крім перевірки фінансової звітності на відповідність законодавчим і нормативним актам аудитор проводить підтвердження достовірності звітності, здійснює перевірку правильності вкладання всіх

форм, а також довідок, розрахунків та приміток. Аудитор піддає перевірці якісну характеристику фінансової звітності. З'ясовується чи звітність складається з дотриманням таких принципів: автономність підприємства; безперервність діяльності; історична собівартість.

Науковий керівник: к.е.н., доцент Романів С. Р.

*Макогін Ольга,
студентка групи РКМ-51*

АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ВИРОБНИЧИХ ЗАСОБІВ

В умовах реформування економіки особлива роль відводиться якісним характеристикам і кількісному складу основних виробничих засобів, що складають матеріальну базу підприємства. Висока забезпеченість засобами праці сприяє підвищенню продуктивності праці, ефективному використанню оборотних засобів, збільшенню обсягів виробництва та зниження собівартості продукції.

Даючи оцінку динаміки основних засобів, їх частини в складі активів, необхідно брати до уваги негативні наслідки їх росту для фінансового стану: ріст фондомісткості і збільшення в наслідок амортизаційних відрахувань, сповільнення обороту капіталу, зменшення величини власного і оборотного капіталу, що веде до погіршення фінансової стійкості. Тому проблема аналізу та контролю ефективності використання основних засобів, яка тісно пов'язана з фінансовими результатами підприємств, є надзвичайно актуальною та привертає увагу багатьох вчених і практиків [4-5].

Методика аналізу використання основних засобів повинна врахувати такі принципові положення:

- функціональна корисність основних засобів зберігається протягом декількох років, тому витрати з їх придбанням і експлуатацією розподілені в часі;
- момент фізичної заміни основних засобів не співпадає з моментом їх вартості заміщення, у результаті чого можуть виникнути втрати і збитки, що зменшують фінансові результати діяльності підприємства;
- ефективність використання основних засобів оцінюється по різному залежно від їх виду,